

Bildande av naturreservatet Holje i Olofströms kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken, det på bifogad karta angivna området, omfattande fastigheten Holje 6:218 i Jämshögs socken och Olofströms kommun som naturreservat.

Länsstyrelsen beslutar vidare, med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken och 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken mm, om föreskrifter enligt nedan för naturreservatet.

Naturreservatet skall benämnas **Holje**.

Administrativa data

Objektnamn	Holje
Objektnummer	10 02 075
Skyddsform	Naturreservat
Areal	Totalt 16,0 ha
Län	Blekinge
Kommun	Olofström
Församling och socken	Jämshög
Naturgeografisk region	Blekinges sprickdalsterräng och ekskogsområde
Kulturgeografisk region	Sydsvenska höglandets skogsbygder
Lägesbeskrivning	Ca 2 km norr om Olofström, vid länsväg 121
Hänvisning till digitala gränser på beslutskartan	Mittpunktskoordinater: x = 1420453 Y = 6241996
Karta	Ekonomiska kartan: 034 84 Topografiska kartan: Karlshamn 3E NV
Fastigheter	Fastigheten Holje 6:218
Markägare	Holje 6:218 - Naturvårdsfonden
Servitut	Finns ej
Samfälligheter	Finns ej
Nyttjanderätter	Finns ej
Förvaltare	Länsstyrelsen

Beskrivning av området och skälen för beslutet

Reservatet är beläget i Vilshultsåns dalgång, ca 2 km norr om Olofström, på en höjd över havet som varierar mellan 70 till 90 meter. I norr begränsas reservatet av detaljplanerat industriområde, Odasjöslätt, i väster av en gångstig, i öster av länsväg 121 samt i söder av industriområde enligt fördjupad översiktsplan för Olofström/ Jämshög. Området består av en blockig och bergbunden kulle som höjer sig betydligt över omgivande marker. Dess kraftiga sluttning mot öster och sydöst innehåller flera brantare partier. Berggrunden utgörs av ögonförande granodiorite, gnejsgranit. Längs ådalen sträcker sig en zon med starkt förskiffrad berggrund vilken berör områdets västra och östra delar.

Av *kulturrehistoriskt* intresse är områdets innehåll av stenmurar vilka visar dels områdets indelning i olika skiften, dels gränsen mellan inägomark och utmark. Övriga kulturrehistoriska lämningar i området är en stensatt grop, diameter ca 3 m, en äldre stensatt övergång där stigen i väster passerar en bäck samt en låg mur av staplade stenar framför en hålighet bildad under två flyttblock. Sedan beteshävdens upphörde i början av 1900- talet har övergången från gles betespräglad skog till slutet stiglös skog skett utan skogliga ingrepp.

Skogen har lång kontinuitet. På den ekonomiska kartan från 1916 är området markerat som gles lövskog med inslag av barrträd, d v s ungefär som idag men med glesare trädskikt. Även på den äldre generalstabskartan från 1869 är området markerat som skog. I nyckelbiotopsinventeringen är 12,9 ha klassad som ädellövskog. Skogen har en varierad trädslagsfördelning och ålder där dominerande trädslag är bok, ek, avenbok, björk och tall. Enstaka grova aspar förekommer. De äldsta träden, tall och bok, är ca 100- 120 år gamla. Skogens innehåll av högstubbar och lågor i olika förmultningsstadier är stor. I sluttningar och sänkstråk växer en bokdominerad ädellövskog med ett fältskikt av lågörttyp där bl a vitsippa, blåsippa, ekorrhör och vårfryle ingår. På höjdpartierna i områdets södra och sydvästra del har skogen mer karaktär av ekdominerad blandskog med ett stort inslag av tall. Fältskiktet växlar här, bl a beroende av jordmånsdjup och fuktighetsgrad, mellan lågört- krustätel- blåbärs- och kovalltyp. I nordvästra delen växer en likåldrig tallskog, ca 50 år, med underbestånd av lövträd, framförallt ek och bok. Den smala dalsänkan i sydväst, som tidigare brukats som åkermark, avvattnas av ett dike ner till Vilshultsånen. Här växer idag en medelålders lövblandskog med al, björk och asp samt en del gran.

I området har utöver nyckelbiotopsinventeringen även översiktlig inventering av svampfloran och vedlevande insekter genomförts. Härvid har ett antal rödlistade arter påträffats: mindre hackspett, bokkantlav, kandelabersvamp, cinnoberspindling samt fyra arter vedlevande skalbaggar (ptinella aptera, nemadus colonoides, microscydmus nanus och leiestes seminigra). Dessutom har förekomst av 22 olika signalarter noterats.

Området har betydande biologiska värden framförallt knutna till ädellövskogen. Läget i ådalen och den kraftiga topografin ger variation i fuktighet och beskuggning vilket skapar förutsättningar för en större artrikedom. Skogens utveckling har nått ett stadium där förekomsten av död ved är tillräcklig för att kunna ge livsrum åt en stor mängd rödlistade arter. Områdets biologiska betydelse bör även ses i ett större sammanhang

som ett kärnområde, värdefullt för hotade arters spridning och etablering. Inom en radie på en km från området finns fyra nyckelbiotoper, inom två km ytterligare tre stycken. Flera av dessa är mycket små, vilket begränsar möjligheterna för de hotade arterna att överleva på lång sikt. Skogen i Holje är sannolikt av stor betydelse för fortlevnaden av de rödlistade arterna i närliggande nyckelbiotoper, som alla ligger inom rimligt spridningsavstånd.

Området är föreslaget av regeringen att ingå i Natura 2000, d v s EU:s nätverk med ekologiskt skyddsvärda områden. För att skogens naturvärden skall bevaras är området i behov av ett omfattande skydd. Detta kan åstadkommas genom att området förklaras som naturreservat.

Det föreslagna reservatet är beläget i anslutning till detaljplanlagt område som är avsatt för industriändamål. Reservatsbildningen kommer inte att utgöra hinder för fortsatt eller framtida drift av ifrågavarande anläggningar.

Syfte

Syftet med reservatet är att

- bevara områdets biologiska mångfald av naturtyper som ingår i EU:s ekologiska nätverk Natura 2000, rödlistade arter och i övrigt ovanliga naturskogsarter.
- säkerställa områdets framtida viktiga funktion som spridningskälla för hotade arter till omgivningen.
- bevara kulturhistoriska lämningar.
- medverka till att uppfylla regeringens miljö kvalitetsmål *levande skogar*.

Syftet skall nås genom

- att skogen får utvecklas med endast begränsad skötsel i träd- och buskskikt.
- området skall hållas fritt från gran, druvfläder och andra arter vilka ej har en naturlig förekomst i området.
- frihuggning kring vissa ljuskrävande storkroniga träd.
- underhåll av kulturhistoriska lämningar.

Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att

- uppföra helt ny byggnad eller anläggning
- anlägga väg, anordna upplag, gräva, schakta, utfylla eller tippa
- anlägga luft- eller markledning
- uppföra mast
- bedriva täkt
- ta bort eller skada stenmurar och andra kulturhistoriska lämningar
- lägga igen öppna diken eller att dika
- plantera in för området främmande växt- eller djurarter
- avverka skog eller bortföra torra träd eller stubbar

- använda kemiska bekämpningsmedel

De av Skogsstyrelsen utfärdade föreskrifterna om skogsskydd skall inte gälla i reservatet.

Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter som ingår i reservatet.

Markägare och innehavare till särskild rätt till mark och vatten förpliktigas tåla att åtgärder vidtas inom området enligt fastställd skötselplan, såsom röjning av invandrande gran, plockhuggning av gran, anläggande av strövstig, skötsel av kulturhistoriska element samt uppsättande av informationsskyltar.

Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas i reservatet.

Utöver vad som annars gäller är det inte tillåtet att

- gräva eller skada fast naturföremål eller ytbildning
- skada stenmurar och andra kulturhistoriska lämningar
- otillbörligt störa djurlivet
- gräva upp växter eller plocka blommor
- medföra ej kopplad hund annat än vid jakt
- göra upp eld
- framföra motordrivet fordon
- cykla eller rida
- tälta, ställa upp husvagn eller husbil
- på störande sätt utnyttja radio, cd-spelare eller därmed jämförlig anordning eller på annat sätt åstadkomma störande buller
- nyttja området för övningar som verkar störande för naturen eller på allmänhetens friluftsliv i reservatet
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

- samla in fjärilar eller skalbaggar
- bedriva vetenskaplig forskning eller undersökningsverksamhet

Ovanstående föreskrifter enligt 7 kap. miljöbalken skall inte utgöra hinder för naturvårdsförvaltare att sköta området enligt till beslutet hörande skötselplan.

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen den till beslutet hörande skötselplanen. Förvaltare för reservatet skall vara Länsstyrelsen.

Ärendets handläggning

Holjes naturvärden uppmärksammades av Skogsvårdsstyrelsen 1995 i samband med en nyckelbiotopsinventering. Nyckelbiotopens totala areal är 12,9 ha och berörde även angränsande fastighet Holje 6:28. Avverkning aktualiserades i området 1999. Enligt Länsstyrelsens bedömning, efter besiktning tillsammans med markägare samt företrädare för Skogsvårdsstyrelsen i januari 1999, skulle skogens betydande naturvärden spolieras vid en avverkning. Länsstyrelsens framställan till Naturvårdsverket om ekonomiska medel för att säkerställa områdets framtid som naturreservat avlogs dock.

En fördjupad inventering avseende skogens svampflora och innehåll av vedlevande skalbaggar genomfördes våren 1999. Även viss förekomst av kärlväxter och fåglar noterades vid en utökad nyckelbiotopsinventering. På grundval av de ytterligare kunskaper som härvid framkom om områdets naturvärden aktualiserade Skogsvårdsstyrelsen på nytt frågan om reservatsbildning i området genom skrivelse till Länsstyrelsen.

Efter samråd mellan Länsstyrelsen och Naturvårdsverket befanns det angeläget att skydda ett område på totalt ca 16,0 ha. Naturreservatet skulle därmed omfatta dels del av fastigheten Holje 6:6 samt del av fastigheten Holje 6:28, vilken ägs av kommunen.

Fastighetsvärdering och förhandling har på Länsstyrelsens uppdrag genomförts av Svefa AB.

Naturvårdsverket har förvärvat ifrågavarande del av fastigheten Holje 6:6. Olofströms kommun har i yttrande 2000-04-18 tillstyrkt bildande av naturreservat för del av fastigheterna Holje 6:6 och 6:28. Köpekontrakt avseende överlåtelse och försäljning av fastigheten Holje 6:28 upprättades mellan Olofströms kommun och Naturvårdsverket i maj 2001. Av de sålunda förvärvade områdena har fastigheten Holje 6:218 bildats i juli 2002.

Länsstyrelsen har under 2001 utfört inventering av området samt upprättat förslag till naturreservat. Olofströms kommun har i januari 2002 inkommit med ett yttrande där det framhålls att förutsättningarna för bildandet av reservatet är att angränsande industriers verksamheter framdeles ej begränsas av reservatsbildningen. Yttranden över förslaget har vidare inkommit från Naturvårdsverket, Skogsvårdsstyrelsen, Försvarsmakten, Telia, Banverket, Vollsjö Industri AB, Sydkraft och Blekinge Museum. Företrädare för Länsstyrelsen och kommunen har i januari 2002 samrått med Vollsjö AB angående reservatsbildningens eventuella följder för bolagets verksamhet. Kommunen har i februari 2002 lämnat en beskrivning av de miljöfarliga verksamheter som bedrivs i omgivande områden. Företagen har i mars 2002 förelagts att yttra sig över ett reviderat förslag till naturreservat. Förslaget innebar bl a att områdets betydelse för den biologiska mångfalden framhävdes medan dess betydelse för friluftslivet tonades ner. Yttrande har inkommit från Holje Trading och Vollsjö Industri AB.

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft den dag det vunnit laga kraft.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, inom tre veckor från den dag kungörelse om beslutet varit införd i ortstidning.

Beslut i detta ärende har fattats av Länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog ordföranden landshövding Ingegerd Wärnersson och ledamöterna Kerstin Andersson, Carl-Eric Birgersson, Jan Björkman, Annika Börjesson, Johnny Gylling, Stig Janzon, Bernth Johnson, Gustav Nilsson, Karin Jeppson, Yngve Svensson, Willy Söderdahl, Nils Ingmar Thorell och Jens Åberg.

I beslutet deltog även länsassessor Bengt Johansson, antikvarie Nils-Gustaf Nydolf, länsarkitekt Ann-Mari Svensson, naturvårdsdirektör Lars Bergenudd och biolog Åsa Nilsson, den sistnämnda föredragande.

Ingegerd Wärnersson

Åsa Nilsson

Kungöres i länets författningssamling, ortstidning och ORIS

Bilagor:

1. Karta med reservatsgränser
2. Skötselplan med bilagor
3. Hur man överklagar (B:1)

till Länsstyrelsens beslut 2002-10-07
Karta nr 1
Dnr. 511-3840-01
Obj. nr. 10 02 075
Gräns för Holje naturreservat i
Olofströms kommun
Utdrag ur ek. kartblad 034 84
Skala 1: 10 000

